

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО — Е К О Ц И Д

Невъзможността някой да направи нещо в България, за да помогне на Русе, вече се е вселила в мислите на хората. Обезверени и отчаяни, русенци дори не протестират остро на почти всекидневното отравяне с хлор. Деветте години хлорен екоцид (равен на девет години хлорна война) е дал хиляди увредени организми, стотици починали жертви. Незаинтересоваността на държавните и правителствените органи, както и на партийните лидери, не изненадва никого. Въпреки че години наред крилатият лозунг „Всичко в името на човека...“ се тръбеше наляво и надясно, наскоро в Русе бяха разсекретени данните от една папка на тайните архиви от 1982 г. Този документ бе отпечатан в брой 19 на в. „Русе днес“, откъдето препечатваме част от него:

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО!

СТРОГО СЕКРЕТНО!

С ОСОБЕНА ВАЖНОСТ!

...

Капиталните вложения на строящия се химически комбинат в Гюргево ще възлязат на 18 милиарда леи или 1 милиард и 700 милиона лева...

Химкомбинатът ще произвежда:

а) хлор и голяма гама хлорпроизводни;

б) фармацевтични продукти на база витамин С, от които ще произвеждат 2000 т;

в) титанов двуокис — I етап — 1500 т/г и II етап — 15 000 т/г;

г) химически добавки за каучуковата промишленост.

...

Русе

В хлорната част са монтирани 300 бр. диафрагмени апарати, от които работят 200 бр.

Ще произвеждат:

сода каустик — 20 000 т/г

хлор — 16 т/г

(Продължава на стр. 3)

строго поверително — екоцид

(Продължение от стр. 1)

разтворители
тетрахлор
хлорна киселина.

На въпроса: „Няма ли да отива хлор в Русе?“ — директорът е отговорил, че посоката на вятъра била по течението на Дунава. Накрая признал, като казал: „Е, разбира се, българите ще получават по въздуха хлор безвъзмездно.“

Безвъзмездно, бесплатно, със знанието на всички компетентни органи, учреждения и институти, мало и голямо в Русе в продължение на близо десетилетие получават ежедневно, ежеседмично, еже годно порциите си хлорен йон, който има свойството във възмодействие с влажна среда да се превръща в солна киселина.

Още един документ е открит в папките, но с дата 1988 г. Това е проучване на здравното състояние на русенци във връзка със замърсяването на атмосферния въздух от Гюргево. То е свързано със заболяемостта на населението от болести на дишателната система в периодите преди и след пускането в експлоатация на комбината на базата на 1000 души.

Преди експлоатацията

1977 г. — 421,8
1978 г. — 406,9
1979 г. — 381,3
1980 г. — 419,0
Средно: 407,3

След пускането в експлоатация

1981 г. — 720,8
1982 г. — 708,1
1983 г. — 771,9
1984 г. — 663,0
1985 г. — 725,9
1986 г. — 756,4
Средно: 724,4

Да, такива са фактите от секретните документи, скрити за обикновения гражданин, но много добре известни на някоя „другари“. И докато за възрастните все пак дишането на хлор не е толкова страшно, то за бременните жени и младите майки в Русе (на които поднасям най-искрените си съболезнования) фактите са били страшни. Вродените аномалии (всички данни са на базата на 1000 деца) за четирите години от пускането на комбината (1982—1986 г.) са нараснали със 144,4%. Периталната смъртност от вродени аномалии — на 155,5%. Мъртворожданията — на 123,4%. Недоносените деца с тегло 1500—1000 г — на 113,8%. Ненапразно за няколко години над 3000 семейства са напуснали града, въпреки че дълго време властите не даваха такова разрешение с една-единствена цел — да не се разкрие страшната истина. Тези родители правеха най-невъзможни хо-

дове, за да заобиколят тази забрана. Специалисти от електрониката отиваха строители на национални обекти, инженери — в селското стопанство, журналисти и учители напуснаха професиите си в името на живота на децата си. Дали някой някога ще погърси сметката на виновниците за това?...

А сега да се върна на главното на материала. Да! Аз смятам, че гибелта е възможна, защото едно природно бедствие — по-силно от земетресението във Вранча или Стражица, ще разруши остарелите и корозирали съоръжения на хлорните инсталации и цистерни. Тревожен е и фактът, че румънската страна продължава разширянето на завода. Плашат и слуховете за това, че там се преработват химически отпадъци от западни страни.

Трябват спешни мерки. Подкрепям опитите на русенци да се обрънат към световната общественост, да предизвикат международна експертиза, но смятам, че и ПРАВИТЕЛСТВОТО е длъжно да направи това в името на хората на този град. Дано някой се вслуша в думите ми.

Румен ХИНКОВ